

DIOCLIS CARYSTII

*Medici ab Hippocrate fama & atate secun-
di, aurea ad Antigonum Asia Regum Epi-
stola, de morborum presagiis, & eorundem
extemperaneis auxiliis, è Græco Latine red-
dita, per Antonium Mizaldum.*

DIOCLES ANTIGONO

Regi salutem.

*Antigoni
Regis eru-
ditio non
vulgari.*

*Similitudo
sane quam
apposita.*

QVONIAM summa tibi inter omnes
Reges, *ANTIGONE*, comparata
est eruditio, & iam senilis procedit æ-
tas, vniuersæque philosophiæ ac ma-
thematicarum non vulgaris tribuitur cognitio,
quibus singulis clarissimus haberi, & palmam
aliis longe præripis: Ego regiam quoque & fa-
miliarem tibi esse debere existimans, eam philo-
sophiæ partem quæ ad tuendam sanitatem per-
tinet, idcirco tuæ Maiestati hac nostra Epistola
paucis complecti volui, vndenam infirmitates
hominibus contingant: & quibus indicibus præ-
cedentibus augurentur, quibusve præidiis op-
portune eis prospiciatur. Quemadmodum en-
nim signa quædam minime obscura, cæli tempe-
statem fere semper præueniunt, quibus natura,
& alii rerum nature periti, quid faciendum sit
virtutiores euadant, facile colligunt: sic nullus
præter naturam affectus homines corripit, nisi
certis

Tertis præcurrentibus signis ille indicatus fuerit. Tu itaque nostris ea de re præceptiunculis admonitus, illas obutis vlnis excipere & ad vnguentum obseruare minime dedignaberis.

Distribuiamus humanū corpus in partes quatuor. Caput, Thoracem, Ventrem & Vesicam.

Corporis partes quatuor.

CAPVT.

CVM itaque morbus quispiam caput præhensurus est, certa præagia & signa illum magna ex parte solent prædicere. Cuiusmodi sunt capitis ad supercilia vsque grauitas, aurium murmurans sonitus, & temporum pulsatio. Mane lachrimantur oculi & caligant: hebetatur odoratus, ac gingiue intumescunt. Itaque dnm eiusmodi præagiorum & signorum quippiam animaduuerteris, caput confestim repurgandum esse iudicato, nullis, inquam, pharmacorū præfidiis, verum, sumptis hyssopi, vel origani fummitatibus tritis, & in ollula ebullitis cum passo vel iuris semisextario, quibus os ieiunum collues: & quo ad pituita educatur gargarizabis. Hoc sane morborum capitis facillimum est remedium. Saluberrimum quoque fuerit, decocto sinapi, in aqua mulsa & calcute præmacerati, ieiunum os itidem colluere, & gargarizando humorem è capite deducere. Oportet autem caput ipsum antea perblande fricare, & regimento quopiam calfacere: vt liquefacta pituita sublato obstaculo, melius fluere possit. Quisq; præuisa signa & posita remedia neglexerit, ieiunum morbis istis opportunum fore certo sciat: nem-

Præagia instantis morborum capitis.

Remedia morborum capitis.

Semisextarius vnicuiusdecem.

Cautela notatu digna.

Accidentia ex neglectis remediis capitis.

Cc 4

pe pituita

pe ophthalmicę, glaucomati, aurium dolori, strumis in ceruice, tibi cerebri & σφαλισμοῦ, corycę, raucedini, anginę nocturnę, lapsui vultus, capillorum defluuiio, vlcusculis capitis & dentium cruciatui.

Signa morborum thoracis impendentium.

T H O R A X.

Q Vando vero mali quidpiam thorax passurus est, his præfagitur & præsignificatur notis. Sudor quidam per corpus vndique diffluit: sed omnium maxime ad thoracis regionem. Lingua crassescit, & falsa, amara, aut biliosa expuuntur: spontanei dolores in lateribus & scapulis citra manifestam causam oboriuntur: oscitationes crebre fiunt, vigilię fatigant, vrgent suffocationes, sitis adest, & ex somno labor & animi anxietas, infestant pectoris angustię, & brachiorum lassitudo, ac manuum tremula affectio. Quibus nec male, nec imprudenter ad hunc succurritur modum. Imprimis vomitus haudquaquam crapulosus, à cœna, quoad eius fieri potest, proritandus est ac mouendus: sed absq; medicamento. Profunt etiam vomitus ante pastum matutini, & ieiuni, à gręcis συγμῆσις nuncupati. Quibus igitur hoc pacto vomere placuerit, radículas tenues, seu raphanos, nasturtium, erucam, sinapi, aut portulacam deuorēt, deinde aqua tepida affatim hausta vomant. Qui dicta præfagia & præsidia negligendo prætermiserint, hos metuant affectus, pleuritidem, peripneumoniam, melancholiam, febres acutas, phrenetidem, venternum, & cum singultu faucium ardorem & phlegmonem.

Remedia morborum thoracis.

Vomitores parati facillimum. Incommoda ex neglectu præsidii liberari.

VEN-

VENTER.

SI quis autem morbus ventrem inuasurus est, his detegitur indiciis. Venter in primis conuoluitur, obmurmurat, & perturbatur: esculentia cum poculentis amarorem præ se ferunt: genuum adest grauitas, spinæ & lumborum rigor inflexilis, cum vniuersi corporis lassitudine, citra manifestam causam. Vbi hæc signa obseruas, venter, nullo quidem medicamento, sed victus ratione emolliendus ac lubricandus est. Nam & melius & longe tutius est iis vti, quibus non facile potest delinqui. Ex horum classe & numero sunt beta aqua mulla incocta: allia elixa, maluara, ramex, mercurialis, & omnia melle condita, cuncta enim hæc alui excrementa clementer ac benigne deliciunt. Quod si præfagiorum quodpiam magis atque magis intentatur, cnici seu cartami liquorem omnibus decoctis infundes, nam is & suauior & tutior est. Vtilis etiam fuerit lauis brassica, multa aqua elixata. Huius etenim iusculum hemina dimidix seu vnciarum quinque mensura cum melle & sale haustum, summe iuuabit, perinde atque cicerum decoctum ieiuno stomacho eadem mensura potum, nam eundem habet effectum. Hæc signa & auxilia paruipendentibus affectiones istæ sæpenumero succedere solent, diarrhœa, dysenteria, lienteria, voluulus, coxarius morbus seu ischias, tertiana febris, podagra, apoplexia, hæmorrhoides, & articularis cruciatus.

Indicia futurorum ventris morborum.

Remedia morborum ventris per illius lubricationem.

Alui blande & facile soluentia.

Quæ sequuntur neglectum ventris curationem.

VESICA.

*Signa mor-
borum vesti-
ca propin-
quantum.*

*Auxilia af-
fectuum
vesicae.*

*Incommoda
frequenter
neglectam
curationem
vesicae affe-
cta.*

*Adverten-
da & notan-
da.*

Quando autem vesicæ mali aliquid imminet, his indiciiis dignoscitur. Post exiguum cibum plenitudo infestareprehenditur: oboriuntur flatus & inflationes, ructus & pallor vniuersi corporis. Somni adsunt graues, vrinæ tenues: aquosæ & ægerime stillantes, necnon circa pudenda bubones, vel œdemata. Vbi sese proferent eiusmodi signa & præsagia, auxiliis lotia impellentibus & promouentibus, opportune succurrendum erit. Id quod sine periculo præstabunt apii & fœniculi radices, in vino albo, tenui & odorato, macerata & decocta: modo cyathi duo iusculi, seu vnciæ tres quotidie exhibeantur: mane nimirum & vesperti, cum aqua dauici, smirni, vel enulæ campanæ: quodcumque horum ad manum fuerit, nam æque singula profunt. Cicerum quoque præmaceratorum & coctorum aquam, si cum vino biberit ægrotans, idem prorsus consequetur. Qui vero scripta signa & auxilia imprudenter neglexerit, à sequentibus morbis sibi metuat: nimirum ab hydrope, lienis tumore, hepatis dolore, lithiasi, nephritide, stranguria, colico cruciatus, & torminibus. Cæterum, in omnibus signis & malis, quæ hætenus proposuimus, infantibus quidem & iunioribus, clementiora medicamenta, grandioribus vero, & natu maioribus, validiora ac efficaciora exhibere conueniet.

Cæterum, quoniam statis anni temporibus certi quidam morbi ingruere solent, quæ in singulis

gulis alimēta tibi sumenda fugiendaue sint, paucis exequar, auspiciatus à solstitio hyberno.

SOLSTITIVM HYEMALE.

Solstitium itaque hyemale vsque ad vernum æquinoctium auget in hominibus destillationes humiditatisque: ac propterea calidioribus vti cibis, parciore potu, sed meraciore, atque ex origano bibere oportet, nec non Veneri indulgere. Numerantur ad æquinoctium dies nonaginta.

Hæc postrema ex I. Guinterii Andern. interpretatione transcripta sunt.

ÆQUINOCTIVM VERNVM.

Hoc tempore pituita in hominibus crescit, & dulce serum sanguinis vsque ad Vergiliarum ortus: eoque tum maxime succosa actiaque assumi debent, corpus exerceri & Venus. Sunt autem ad vsque Vergiliarum ortum dies sex & quadraginta.

Corn. odoratissima.

VERGILIARVM EXORTVS.

Hoc tempore bilis amara augetur, amarumque serum vsque ad æstium solstitium: dulcia omnia tunc quæ alium moueant conueniunt Venus quam parcissime exercenda. Hinc ad solstitium æstium dies quinque & quadraginta exiunt.

SOLSTITIVM ÆSTIVVM.

Hoc anni tempus atram bilem adusque Æquinoctium autumnale promouet: Quapropter

412 DIOCLIS CARYSTII

propter aqua frigida atque odoratis omnibus
utendum est, venus pernicioſa, aut innocentius
ſaltem quæ de ea præſcripſimus adhibeto. Porro
ſunt ad Æquinoctium autumnale dies tres &
nonaginta.

ÆQUINOCTIVM AV-
tumnale.

*Corn. odora-
tiſſima.* HÆc anni pars pituitæ copiam generat, tenu-
esque deſuxiones, donec Vergiliæ occidant.
Conuenit igitur tunc humores ex capite elicere
atq; acerrima * maximeque ſuccoſa aſſumere,
vomitum rariffime citare, exerceri atque con-
cubitum vitare. Numerantur ad Vergiliarum oc-
caſum ſex & quadraginta.

VERGILIARVM OC-
caſus.

Hoc tempore pituita ad viſque Solſtitium
hyemale in hominibus redundat, quamob-
rem acerbiffima quæque, vinum ſuauiſſimum
aſſumere oportet, pinguiſq; vti & exercitari.
Sunt autem ad Solſtitium hyemale,
dies quinque & qua-
draginta.

DE